

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Hollestraat te Putte

**Ward Decramer
Marjolein van der Waa
Annelies De Raymaeker**

**Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba**

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Hollestraat te Putte

**Ward Decramer
Marjolein Van der Waa
Annelies De Raymaeker**

**Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Hollestraat te Putte
--

Initiatiefnemer:	Johan, Lieven en Peter Cattersel; Christina en Marlos De Roover
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker
Erkend archeoloog:	Marjolein van der Waa Nick Van Liefferinge (assistent bodemkundige)
Auteurs:	Ward Decramer & Marjolein van der Waa
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2018, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Samenvatting van het uitgevoerde bureauonderzoek	p. 3
Hoofdstuk 2 Resultaten van het landschappelijk booronderzoek	p. 6
2.1 Beschrijvend gedeelte	p. 6
2.1.1 Administratieve gegevens	p. 6
2.1.2 Microreliëf en bodem	p. 8
2.1.3 Onderzoeksopdracht en vraagstellingen	p. 11
2.1.4 Onderzoeksmethode en -technieken	p. 11
2.1.5 Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoekstrategie- en methodes	p. 13
2.1.6 Terreingesteldheid	p. 15
2.2 Assessmentrapport	p. 22
2.2.1 Resultaten van het landschappelijk booronderzoek	p. 22
2.2.2 Interpretatie van het onderzochte gebied	p. 34
2.2.3 Conclusie	p. 36
2.3 Synthese	p. 38
Hoofdstuk 3 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	p. 40
3.1 Beschrijvend gedeelte	p. 40
3.1.1 Administratieve gegevens	p. 40
3.1.2 Vraagstelling en onderzoekopdracht	p. 42
3.1.3 Afbakening van het te onderzoeken gebied	p. 43
3.1.4 Onderzoeksstrategie, methode en technieken	p. 43
3.1.5 Afwijkingen	p. 45
3.2 Assessment	p. 49
3.2.1 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	p. 49
3.2.2 Landschappelijke gesteldheid	p. 49
3.2.3 Beschrijving van de referentieprofielen	p. 52
3.2.4 Vindplaatsen met bodemsporen	p. 61
3.2.4.1 Recente kuilen en paalkuilen	p. 61
3.2.4.2 Recente greppels	p. 63
3.2.4.3 (Post-)middeleeuwse kuilen en paalkuilen	p. 66
3.2.5 Artefacten(sites)	p. 69
3.2.5.1 Losse vondsten	p. 69
3.2.5.2 Vondsten uit bodemsporen	p. 72
3.2.6 Natuurwetenschappelijke staalnames	p. 73
3.2.7 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 73
3.2.7.1 Landschappelijke interpretatie	p. 73
3.2.7.2 Archeologische datering en interpretatie	p. 76
3.2.8 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 81
3.2.9 Beantwoording onderzoeksvragen	p. 81
Hoofdstuk 4 Programma van maatregelen	p. 83
4.1 Beschrijvend gedeelte	p. 83
4.1.1 Administratieve gegevens	p. 83
4.2 Gemotiveerd advies	p. 85
4.3 Programma van maatregelen voor vooronderzoek in uitgesteld traject	p. 86
4.3.1 Aanleiding van het vervolgonderzoek	p. 86

4.3.2 Resultaten van het bureauonderzoek	p. 86
4.3.3 Resultaten van het landschappelijk booronderzoek	p. 87
4.3.4 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek fase 1	p. 87
4.3.5 Aanbevelingen	p. 87
4.3.6 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	p. 87
4.3.7 Onderzoekstechnieken	p. 92
4.3.8 Voorziene afwijkingen van de Code Goede Praktijk	p. 97
Bibliografie	p. 98
Bijlagen	p. 100
1. Plannenlijst	
2. Profielinventaris (landschappelijke boringen)	
3. Fotoinventaris (landschappelijke boringen)	
4. Sporeninventaris	
5. Vondsteninventaris	
6. Fotoinventaris (proefsleuvenonderzoek)	
7. Profielinventaris (proefsleuvenonderzoek)	
8. Allesporenplan A0	

Hoofdstuk 1 Samenvatting van het uitgevoerde vooronderzoek

In februari 2017 werd door *Studiebureau Archeologie bvba* een archeologienota zonder ingreep in de bodem (bestaande uit een bureauonderzoek) ingediend naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag voor een terrein (fig. 1.1) ter hoogte van de Hollestraat in de gemeente Putte (prov. Antwerpen).¹ Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek werd een Programma van Maatregelen (PVM) opgemaakt voor de uitvoering van een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem.

Er dient gewezen te worden op de noodzaak van verder archeologisch onderzoek (met ingreep in de bodem). Op basis van het bureauonderzoek kon worden vastgesteld dat het projectgebied een groot archeologisch potentieel bezit. Zowel de goede landschappelijke positie als het archeologisch bestand in de ruimere omgeving wijzen op een regio die in het verleden interessant werd geacht voor bewoning en menselijke occupatie. Bovendien wordt op basis van de bodemkaart een begraven verbrokkelde podzol gekarteerd. Dit verhoogd de kans op een intacte begraven (paleo)bodem. Indien dit het geval is, kunnen eventueel hiermee geassocieerde (steentijd) artefactensites goed bewaard zijn gebleven. Op basis van de genoemde factoren kan gesteld worden dat het projectgebied een kennispotentieel bevat voor het aantreffen van vindplaatsen uit alle mogelijke periodes vanaf de steentijd tot de nieuwste tijd, dit in de vorm van (*in situ*) artefactenconcentraties en/of bodemsporen.

Op het terrein wordt een verkaveling gerealiseerd van 81 bouwloten voor de inplanting van individuele woningen met tuin en voortuin (fig. 1.2). De verstoringsdiepte van de woningen is niet gekend, maar volgens conventies wordt de vorstvrije funderingsdiepte van woonhuizen vastgelegd op -80 cm onder het maaiveld. Er wordt overigens ook een ondergrondse parkeergarage gepland waarvan noch de exacte locatie noch de dieptes zijn gekend. Het volledige areaal van de verkaveling dient sowieso te worden beschouwd als een zone waar het bodemarchief en de eventueel hiermee geassocieerde archeologische waarden worden bedreigd.

Ten tijde van het opstellen van de archeologienota was een archeologisch vooronderzoek niet mogelijk omdat het terrein nog deels bebost was. Voor de rooi van de bomen moest een kapvergunning verkregen worden die ingesloten zat bij de te bekomen verkavelingsvergunning. Dit creëerde een praktische onmogelijkheid en onwenselijkheid² voor het direct uitvoeren van archeologisch vervolgonderzoek (zowel met als zonder ingreep in de bodem). Landschappelijk booronderzoek – waarvoor technisch gezien geen ingreep in de bodem hoeft plaatsvinden – was eveneens onnuttig op de versnipperde plekken die destijds toegankelijk waren. Op basis van de bovengenoemde redenen werd een programma van maatregelen opgesteld voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem.

¹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/2094>

² Zoals omschreven in het Erfgoeddecreet 2013, 5.4.7 “Procedure bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren”.

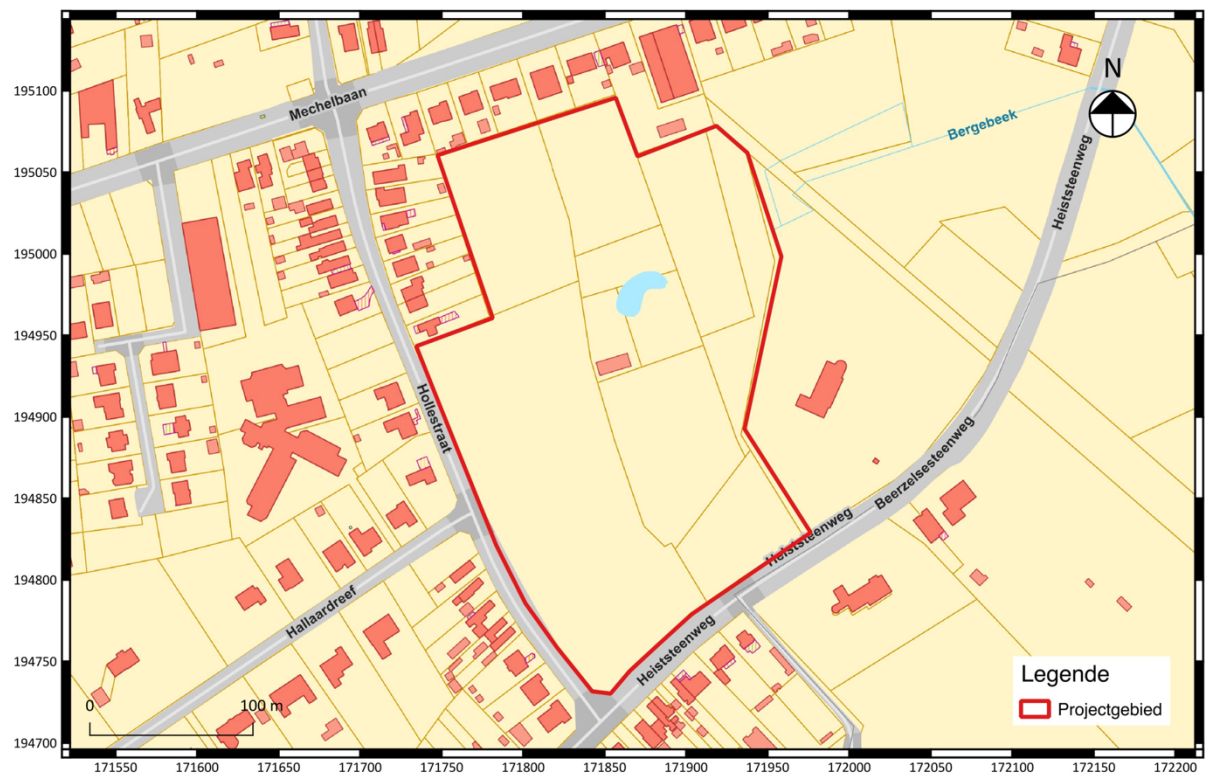

Fig. 1.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (© CADGIS).

